

İnsanı gaflete düşürmekle Allah'a ubudiyetine mani olan, cüz'î nazarını cüz'î şeylere hasretmektir.

İ'lem eyyühe'l-aziz! İnsanı gaflete düşürmekle Allah'a ubudiyetine mani olan, cüz'î nazarını cüz'î şeylere hasretmektir. Evet, cüz'iyat içerisinde düşüp cüz'îlere hasr-ı nazar eden, o cüz'î şeylerin esbabdan sudûruna ihtimal verebilir. Amma başını kaldırıp nev'e ve umuma baktığı zaman, edna bir cüz'înin en büyük bir sebepten sudûruna cevaz veremez.

Mesela, cüz'î rızkını bazı esbaba isnad edebilir. Fakat menşe-i rızık olan arzın, kış mevsiminde kupkuru, kıraç olduğuna, bahar mevsiminde rızık ile dolu olduğuna baktığı vakit, arzı ihya etmekle bütün zevi'l-hayatın rızıklarını veren Allah'tan maada kendi rızkını verecek bir şey bulunmadığına kanaati hasıl olur. Ve keza evindeki küçük bir ışığı veya kalbinde bulunan küçük bir nuru bazı esbaba isnad edebilirsin. Amma o ışığın, şemsin ziyasıyla, o nurun da Menbau'l-envar'ın nuruyla muttasıl olduğuna vâkıf olduğun zaman anlarsın ki kalıbını ışıklandıran, kalbini tenvir eden ancak leyl ve neharı birbirine kalbeden Fâtır-ı Hakîm'dir.